

I

Detesto les multituds irreverents i les rebutjo.
Guardeu silenci:¹ jo, sacerdot de les muses,
entono càntics inoïts abans
adreçats a donzelles i nois.

Els reis, pel fet que són temuts, tenen autoritat
sobre els seus súbdits; sobre els reis, al seu torn,
en té Júpiter, insigne pel triomf sobre els gegants,²
ell que, arrufant les celles, fa trontollar l'univers.

De vegades un home disposa els solcs de plantacions
en un espai més extens que un altre, o bé un candidat
més noble que ell baixa a la palestra:
aquest participa en la contesa perquè en honestedat
i renom el supera; l'altre, però, té un major nombre
de clients.³ Imparcial, la llei de la Necessitat
inclou en el sorteig els nobles i els humils:
la seva urna, on tot hi cap, en sacseja els noms.

Aquell que veu com li penja damunt del cap sacríleg
una espasa afilada⁴ no assaborirà les delícies
que li ofereixen els festins sicilians,
i ni el cant dels ocells ni el de la cítara

li faran agafar el son. El dolç son
no defuig les cases humils de la gent

del camp ni les ribes ombrívols de la vall
de Tempe,⁵ acaroades pels zèfirs.

A aquell que només pretén allò que és suficient
no el neguitegen ni la mar desfermada
ni les violentes escomeses d'Arctur
quan declina o del Cabrit quan surt,⁶

ni la granissada que malmet les vinyes
ni una decebedora collita, quan els fruiters
acusen adés les pluges, adés la canícula
que emmusteeix els camps, adés la cruesa de l'hivern.

Els peixos senten com les mars s'encongeixen
amb dics que s'estenen fins a l'horitzó;⁷ per aquí
descarreguen materials una munió de capatassos
i d'esclaus, i fins i tot l'amo, perquè la terra

li provoca ensopiment. Però el Temor i les Amenaces
s'enfilen on s'enfilí l'amo, i el negre Neguit
no s'allunya de la seva trirrem guarnida de bronze
i s'asseu darrere del genet quan cavalca.⁸

Aleshores, si ni el marbre frigi⁹ ni la possessió
de porpres més enlluernadores que els astres,
si ni la vinya falerna ni el cost aquemeni¹⁰
no serveixen per atenuar cap patiment,

¿per què hauria d'erigir-me un atri amb un portal
envejable i monumental, com ara s'estila?

¿Per què hauria de canviar la meva vall sabina
per les riqueses, si són una càrrega més feixuga?

Que aprengui a suportar de bon grat els rigors
de l'estretor el jove endurit per l'austera
milícia, i que escometi, genet temible
per la llança, els parts arrogants,

i que visqui a cel obert dia rere dia i entre situacions
de perill. Que, en veure'l des de la muralla
enemiga,¹¹ l'esposa del tirà, que es troba
enmig del combat, i la seva filla ja núbil

exclamin: «Ai, no sigui cas que el meu reial
promès, poc destre en la guerra, planti cara
a aquest lleó indomable que acut al bell mig
del combat empès pel seu furor sanguinari.»

Dolç i honorable és morir per la pàtria.
A més, la mort també acaça qui la defuig
i no es compadeix del taló ni de l'esquena
tremolosa del jovent esporuguit.

La vàlua de debò, que no coneix la ignomínia
del rebuig, llueix amb mèrits mai no envilit
i no depèn de l'arbitri de l'aura popular
per assumir o per abandonar les destrals.¹²

La vàlua de debò, que obre les portes del cel
a qui mereix la immortalitat, s'obre pas

pel camí prohibit i amb ala fugissera menysprea
la cohabitació amb la vulgaritat i amb el llot sòrdid.

És, a més, una mercaderia que cal protegir
amb la discreció i el silenci. No acceptaré que algú
que ha divulgat els sagrats misteris de Ceres¹³ sigui
sota el mateix sostre que jo, ni que salpi amb mi

en una fràgil barqueta: sovint Dièspiter, ofès,
ha ajuntat l'innocent amb el sacríleg, i rarament
el Càstig¹⁴ ha claudicat deixant sense escarment
el criminal que anava perseguint.